

INTERJÚ VÁRADI IVÁNNAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy egy osztályfőnöki óra vagy történelemóra keretében méltó módon emlékezzen meg az 1956-os forradalom hőseiről, a későbbi megtorlás áldozatairól, valamint azokról, akik akár az események után, a szovjet intervenciót követően, akár a Kádár-rendszer éveiben külföldre távoztak. Feldolgozását elsősorban gimnázium felsőbb évfolyamán ajánljuk, de az általános iskola 8. osztályos tanulóknak is hasznos lehet. A témakör lehetőséget ad az érvelő vitára, az események több nézőpontú, emberléptékű megközelítésére. A tanóra elsősorban a személyes motivációra, érzésekre, dilemmákra helyezi a hangsúlyt.

A feladat nem időigényes (nagyjából fél óra, bár sok minden függ az adott tanulócsoport vagy osztály érintettségétől, motivációs fokától). Jó óraszervezéssel a feldolgozás egy része házi feladat formájában történik, s a diákokat a legújabb kommunikációs és digitális eszközök használatára sarkalja.

Elsősorban **rendhagyó óratermi megemlékezésnek** vagy **történelemórának** ideális.

Nevelési célok: Felismeri, hogy a XX. században a két totalitárius diktatúra miképpen és milyen áldozatok árán alakította a világ, és benne Magyarország sorsát. Megismeri a kommunista diktatúrák embertelenségét, az ebből fakadó elnyomás, az alacsony életszínvonal jellegzetességeit, a vasfüggöny mögötti bezártság képtelen világát. Ismeretek merít az akkor élt emberek visszaemlékezéseiből, valamint a vonatkozó múzeumok anyagából (lehetőség szerint a Terror Háza Múzeum és a recski Nemzeti Emlékpark anyagaiból is). Véleményt fogalmaz meg, melyet képes vitában képviselni.

A tanuló családtagjain keresztül tájékozódik a megélt és megírt történelem különbözőségeiről. Tudatosítja a hatalom által a társadalomra kényszerített kompromisszum jellemzőit és hatásait. Átlátja a szocialista időszak Magyarország további történelmére és jelenére gyakorolt hatásait. A tanuló megismeri az 1956-os forradalom és szabadságharcot követő kegyetlen megtorlás tényeit, a törvénytelen bírósági tárgyalások, ítéletek jellemzőit.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Fogalmak: népbíróságok, pártállam, ÁVH, tömegpropaganda, forradalom

Személyek: Rákosi Mátyás, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Budapest, Amerikai Egyesült Államok

Kronológia: 1956. október 23., 1956. november 4., 1958 (Nagy Imre kivégzése), 1963 (részleges amnesztia).

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Órát megelőzően a videó megtekintése
- Órai ellenőrzés (játékos kvíz), csoportos és frontális feladatvégzés
- Összegző vita, házi feladat

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárja az órai munka alapján. A videó megtekintését ellenőrző **kvízfeladat** ellenőrzését zárhatja **írásos értékelés**. **A házi feladat szintén értékelhető.**

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. Az óra előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: A tanulók tekintsék meg a Váradi Ivánnal készült interjút!

III. Órai munka – az óra menete

Az óra elején a diákoknak feltehetünk ellenőrző kérdéseket az interjúra vonatkozóan, de akár írásban is beszámoltathatjuk őket totószerűen, kisebb jutalomért.

A lehetséges kérdések az óra elején (6 perc)

- Hol él ma Váradi Iván?**
  - New York
  - Washington
  - Los Angeles
  - Melbourne
- Melyik utcában volt a rádió épülete, melynél 1956. október 23-án Váradi Iván is megfordult?**
  - Akácfa utca
  - Bródy Sándor utca
  - Magyar Ifjúság útja
  - Jókai utca
- Ki volt a parancsnok a Kilián laktanyában? (Kit említ név szerint az interjúalany?)**
  - Maléter Pált
  - Angyal Istvánt
  - Pongrátz Gergelyt
  - Dózsa Lászlót
- Honnan szereztek maguknak élelmet a forradalom és szabadságharc napjaiban Váradi Ivánék saját emlékei szerint?**
  - a boltban vásároltak maguknak
  - kirakatokat törtek be
  - a felhalmozott tartalékból a pincéből (konzervek, befőttek stb.)
  - vidékek jöttek szekérral és osztogatták az élelmet
- Mit állt a korszakban a Köztársaság téren?**
  - pártház
  - rendőrség
  - tűzoltóság
  - laktanya
- Mit mond a korszak házmestereiről az interjúalany?**
  - Megbízható emberek voltak, 1956-ban minden segítséget megadta (pl. hogyan kell kijutni a tetőre)
  - Vigyázni kellett velük, mert adott esetben besúgók lehettek.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

- c. A javítási munkákat rájuk lehetett bízni (pl. autók szerelése), mert gondnokként értettek a műszaki dolgokhoz.
  - d. A többségük a forradalom napjaiban beállt nemzetőrnek.
7. **Mi említ meg az interjúalany, mi változott meg az iskolában ezekben a napokban?**
- a. Újra énekelték óra elején a Szózatot.
  - b. Megünnepelték a március 15-ét.
  - c. Az iskolavezetés szorgalmazta a diákok politikai önképző körét.
  - d. **Lehetett újra hittant tanulni.**
8. **Az oktatás kapcsán mivel kapcsolatban érzett az interjúalany szerint tanár is és diák is ellenszenvet?**
- a. A történelemtanítással kapcsolatban (pl. mit lehet tanítani az ötvenes évekről, 1956-ról.)
  - b. **Az orosz nyelv tanulásával kapcsolatban.**
  - c. Az iskolai ünnepeket nem szerették a tanárok és a diákok sem.
  - d. Nem szerettek vizsgázni, mert szovjet mintára készült tankönyvekből tanultak.
9. **Mivel foglalkozott az interjúalany édesapja?**
- a. **kisiparos volt**
  - b. kulák volt
  - c. katona volt
  - d. gyári munkás volt

Ráhangelő kérdések az órára a diákoknak: (4 perc)

-Vannak-e olyan családi ismerőseid, akik az utóbbi időben külföldön telepedtek le? Milyen okból hagyták el Magyarországot? Gondolkoztál-e már valaha azon, hogy egyszer elhagyod Magyarországot? Ha igen, mikor?

Az interjúalany 1967-ben hagyta el Magyarországot a feleségével. Osszuk az osztályt két csoportra! Gyűjtsék össze a tanulók az órán egy táblázatba, milyen megfontolások vezethették az embereket 1956-ban illetve a hatvanas évek második felében, hogy elhagyják a hazájukat!

Rendezzék az érveket MELLETTÉ – ELLENÉ T-táblázatba! Az idő lejártá után (5 perc) az osztály előtt összesítsük az eredményt a táblán! (3 perc)

Adhatunk irányadó szempontokat is:

politikai helyzet - gazdasági megfontolás – családi viszonyok – szabadságjogok – önmegvalósítás / karrier – kalandvágy – félelem a megtorlástól – személyes érzések

Beszéljük meg közösen, milyen tényezők különböztek a két időszakban! Hasonlítsuk össze a mai magyar kivándorlás dilemmáival! (2 perc)

Nézzük meg a Kádár-rendszerben készült szatirikus írás megfilmesítését! Milyen érvek milyen sorrendben hangoznak el? Milyen eszközökkel próbálja a forradalom utáni politikai kurzus nevetségessé tenni a kérdést? (<https://www.youtube.com/watch?v=EZSQGDuyzRs>) (10 perc)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

IV. Házi feladat

Az interjúalany említi a köztársaság téri kazamaták legendáját. Milyen módszerrel keresték a rejtett alagutakat 1956-ban a képi források alapján?

Milyen történelmi legendákat ismernek még 1956-hoz vagy bármely más korszakhoz kapcsolódóan?

Milyen tényezők segítik elő a tévhitek és legendák kialakulását?

Keressenek a tanulók az interneten további információkat történelmi legendák kapcsán!

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

V. MELLÉKLET – Egy 1956-os legenda

II. János Pál (Köztársaság) tér, a pártházhoz kötődő feltételezett kazamaták keresése.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

(Képek forrása: Fortepan.hu)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.